

LR Labklājības ministrijas
Bērnu un ģimenes politikas departaments

Projekts “Atbalsta instrumenti vardarbības ģimenē mazināšanai”

Projekta numurs: 4.3.6.4/1/24/I/001

Projekta vecākā eksperte
Madara Mazjāne

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Labklājības ministrija

NOSARGĀT

Krīzes tālruņa pakalpojums potenciālu vardarbības gadījumu novēršanai

Ieteikumu zvanīt saņem no:

- 116123
- sociālā dienesta
- citām valsts institūcijām;
- draugiem;
- informācija sameklēta internetā

Darbu uzsāka 2025. gada 5. maijā.

Ap 40 zvaniem mēnesī: vidēji **13 gadījumos tiek veikta konsultācija.**

Zvanītāju profils:

- 1) cilvēki, kuri baidās, ka varētu **veikt vardarbību**;
- 2) cilvēki, kuri atklāj, ka **veikuši vardarbību**;
- 3) **cietušie** un vardarbības veicēju un cietušo **ģimenes locekļi**.

63% no zvanītajiem sievietes un 37% zvanītāju - vīrieši

Sievietes → visbiežāk par potenciālu vai notikušu vardarbību pret bērniem.

Vīrieši → visbiežāk par potenciālu vai notikušu vardarbību pret partneriem.

Jautājumu gadījumā sazināties: Ina.Lenca@lm.gov.lv

Kampaņa “Bērnu nevardarbīga audzināšana”

Nevardarbīga bērnu audzināšana ir pamats drošai bērna attīstībai un laimīgai bērnībai.

Atbalsts un resursi vecākiem

- apkopota informācija par pieejamiem resursiem (pašvaldības, NVO u.c.);
- tiešraides diskusija par bērnu nevardarbīgu audzināšanu;
- **[vecāku] vajadzības** bērnu nevardarbīgā audzināšanā: organizētas sarunas ar vecākiem Rīgā, Valmierā, Cēsīs un Kuldīgā;
- intervijas ar speciālistiem par **bērnu pozitīvu disciplinēšanu** u.c. vecākošanas tēmām vardarbības prevences aspektā.

Atbalsts un resursi speciālistiem

- **Ikmēneša vēstkopa**, aktualizējot tādas tēmas kā ievilināšana, piekrišanas nozīme, pozitīva disciplinēšana, bērnu līdzdalības princips, speciālistu atbalsts vecākiem nevardarbīgas audzināšanas īstenošanā
- **Metodiskie semināri** (oktobris-novembris) Rīgā, Valmierā, Jelgavā, Daugavpilī, Liepājā
- **Konference 25.novembrī Valmierā**

Pētījums

Ar dzimumu saistītas vardarbības prevence Latvijā. Jauniešu un jaunatnes darbinieku skatījums

*"Kādas ir ar dzimumu saistītas **vardarbības prevences nepilnības** jauniešu vidū Latvijā, raugoties gan no pašu jauniešu, gan ar jauniešiem strādājošo profesionāļu skatpunkta?"*

- 1) Kādas **tēmas** jaunieši uzskata par vissvarīgākajām ar dzimumu saistītas vardarbības prevences izglītībā?
- 2) Kā **profesionāļi vērtē** pašreizējās ar dzimumu saistītas vardarbības prevencijas **prakses**?
- 3) Kādas **metodes un rīki** ir visjēgpilnākie jauniešu un profesionāļu skatījumā?
- 4) Kāds **atbalsts profesionāļiem** ir nepieciešams, lai sniegtu jēgpilnu ar dzimumu saistītas vardarbības prevenci?

"Ar dzimumu saistīta vardarbība (eng. *gender-based violence / GBV*) ietver **fizisku, seksuālu, psiholoģisku un ekonomisku kaitējumu**, kas balstīts uz **dzimumu, dzimumidentitāti vai tās izpausmi, dzimuma pazīmēm, seksuālo orientāciju** vai novirzi no tradicionālajām **dzimuma normām**."

(EIGE, 2025)

(SOCIĀLAIS) DZIMUMS = DZIMTE = GENDER

Šajā pētījumā termins “**dzimums**” tiek lietots plašākā, sociāli konstruētā nozīmē, ietverot lomas, uzvedību un identitātes, ko veido **sabiedriskie, kultūras, vēstures, reliģijas un politiskie konteksti**.

(WHO, 2025, Lorber, 2006, Butler, 1990, UN Declaration on the Elimination of Violence against Women, 1993).

Pētījuma metodoloģija

Fokusgrupa ar **8 jaunatnes jomas** darbiniekiem

- 3-10 gadu pieredze darbā ar pusaudžiem un jauniešiem;
- ar dzimumu saistītas vardarbības prevences apmācības;
- vada nodarbības jauniešiem par attiecību pratību;
- pārstāv dažādus Latvijas reģionus;
- jaunatnes darbinieks, pedagogs, medmāsa, psihologs, jaunatnes lietu speciālists, Bērnu aizsardzības centra pārstāvis, sociālais darbinieks, NVO pārstāvis.

Tā kā pagaidām pētījumā iegūti dati vēl nav pieejami publiski, jautājumu gadījumā lūgums sazināties ar Madaru Mazjāni:
madara.mazjane@lm.gov.lv

Tiešsaistes anketa jauniešiem vecumā no **18 līdz 25 gadiem**. Apkopotas atbildes no **393** respondentiem.

- izplatīta caur jauniešu centriem, jaunatnes organizācijām, studējošo pašpārvaldēm, studentu korporācijām, jaunatnes darbinieku un jaunatnes lietu speciālistu tīklu, NVO, sociāliem medijiem
- aktīva 43 dienas (jūnijs-jūlijs 2025)

Tematiskās sadaļas:

- Demogrāfiskie dati – vecums, dzimums, izglītība u.c.
- Izpratne par ar dzimumu saistītu vardarbību (GBV) – zināšanu līmenis un definīciju uztvere
- Pieredze – līdzdalība programmās un to efektivitātes vērtējums
- Priekšrocības prevencijas izglītībā – jauniešu vēlmes un intereses par tēmām un metodēm
- Pieaugušo kompetences un atbalsts – kā jaunieši vērtē pieaugušo spēju sniegt palīdzību
- Atmiņu refleksijas – iepriekšējās pieredzes un to ietekme uz attieksmi pret GBV
- Papildu komentāri – brīvās atbildes, idejas un ieteikumi